

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

SİNERJİ SİRKÜLER RAPOR

Sirküler Tarihi: 28.03.2016

Sirküler No : 2016/10

2015 YILINDA ELDE EDİLEN MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYAN DURUMU

Bilindiği üzere 25 Mart 2016 günü sonuna kadar verilmesi gereken 2015 takvim yılına ait Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinin verilme süresi Maliye Bakanlığı'nca 31 Mart 2016 Perşembe günü mesai saati bitimine kadar uzatıldı. Elektronik ortamda beyanname veren mükelleflerin, beyannamelerini gün sonuna kadar (saat 24.00'a kadar) gönderebilmeleri mümkün.

Menkul sermaye iradlarının her bir gelir türü itibariyle vergileme durumu özellik arz etmektedir. Bu kapsamda 2015 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iradlarının beyan durumu aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

1. Menkul Sermaye İradı Sayılan Gelirler:

Gelir Vergisi Kanunu'nda aşağıda yazılı gelirler menkul sermaye iradı sayılmaktadır:

- a) Her çeşit hisse senetlerinin kar payları (temettü gelirleri),
- b) İştirak hisselerinden doğan kazançlar (Limited Şirket ortaklarının, iş ortaklıkları ortaklarının ve komanditerlerin kar payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar),
- c) Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları,
- d) Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri ile diğer her türlü tahvil ve bono faizleri,
- e) Her çeşit alacak faizleri,
- f) Mevduat faizleri,
- g) Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller,
- h) İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
- i) Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
- i) Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kar payları ile kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kar payları ve özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

ödenen kar payları (Menkul kıymetler yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları dahil),

j) Repo gelirleri,

k) Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ayrılmalar nedeniyle yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,

l) Bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,

m) Yukarıda sayılanlar dışında Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre ihraç edilen her türlü sermaye piyasası aracından elde edilen kar payı, faiz, kira vb. gelirler.

Gerçek kişilerce 2015 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarının bir kısmının 29.000 TL'yi aşması halinde, bir kısmının ise vergi kesintisine ve istisnaya tabi olmadıkları için 1.500 TL'yi aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

2. Tutarı Ne Olursa Olsun Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları:

Aşağıda sayılan menkul sermaye iratları tutarı ne olursa olsun beyan edilmez. Diğer gelirler nedeniyle verilen beyannameye de dahil edilmez.

1. Vergi kesintisine tabi tutulmuş olan;

a) Mevduat faizleri,

b) Özel Finans Kurumlarınca (Katılım Bankaları) kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları,

c) Repo Kazançları.

2. Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından ayrılmalar nedeniyle yapılan ödemelerin ve bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları.

3. Kurumlar vergisi mükelleflerince 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde edilen kazançların dağıtımı halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar payları.

4. Kurumların karlarını sermayeye eklemek suretiyle gerçekleştirdikleri kar dağıtım işlemlerinde gerçek kişi ortaklarca elde edilen kar payları.

3. 1.500 TL'lik Tutarı Aşması Halinde Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları:

a) Kıyı bankacılığında (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri,

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

- b) Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller (01/01/2006 tarihinden önce ihraç/iktisap edilenler),
- c) İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
- d) Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
- e) Yurt dışından elde edilen diğer menkul sermaye iratları (faiz, repo, kar payı vb.),
- f) Her çeşit alacak faizleri.

Türkiye’de vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan yukarıda belirtilen menkul sermaye iratları 1.500 TL’lik tutarı aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Burada bahsedilen 1.500 TL’lik tutar bir istisna olmayıp, gelirin beyan edilip edilmeyeceğinin tespitinde dikkate alınacak bir haddir. Buna göre, menkul sermaye iradı olarak elde edilen gelir 1.500 TL’yi aşıyorsa, elde edilen gelirin tamamı beyan edilecektir. Bu had yukarıda belirtilen gelirlerin her biri için ayrı ayrı uygulanmayacak olup, bu gelirler ile vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan diğer menkul sermaye iratlarının toplam tutarı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

4. 29.000 TL’lik Tutarı Aşması Halinde Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları:

- a) 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her çeşit tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden elde edilen gelirler,
- b) Tam mükellef kurumlar tarafından yurtdışında ihraç edilen tahviller ile tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurtdışında ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler,
- c) Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları.

Elde edilen gelirin 29.000 TL’yi aşması halinde bu gelirlerin tamamı yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Menkul sermaye iratları toplamının 29.000 TL’yi aşıp aşmadığının tespitinde, indirim oranı ve istisna uygulanabilecek menkul sermaye iratlarının, indirim oranı ve istisna uygulandıktan sonra kalan kısımlarının dikkate alınması gerekmektedir.

5. İndirim Oranı Uygulanarak Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları

Gelir Vergisi Kanununda bazı menkul sermaye iratlarının enflasyondan arındırıldıktan sonra kalan tutarlarının vergilendirilmesi öngörülmüştür.

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Enflasyondan arındırmaya ilişkin indirim oranı 2015 yılı için % 60,39 olarak belirlenmiştir.

2015 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iratlarından, 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler indirim oranı uygulanmak suretiyle beyan edilecektir.

01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan, Devlet tahvili ve Hazine bonusu faiz gelirlerinde gelir vergisi tevkifat oranı %0 olup, oranın sıfır olması bu gelirlerin tevkifata tabi olma özelliğini etkilememektedir.

Devlet tahvili ve Hazine bonolarında sıfır olan tevkifat oranı, özel sektör tahvillerinden elde edilen faiz gelirlerinde %10 olarak uygulanmaktadır.

Beyanname verme sınırı olan 29.000 TL'nin hesabında, indirim oranı uygulanabilecek menkul sermaye iradı tutarı, indirim oranı uygulandıktan sonra kalan kısım itibarıyla dikkate alınacaktır. Bu durumda, başkaca beyanı gereken gelirlerin bulunmaması halinde, indirim oranı uygulamasından yararlanabilecek menkul sermaye iradından, gayri safi tutarları toplamı 73.213,83 TL'yi aşmayan tutarlar için yıllık beyanname verilmeyecektir. Çünkü, bu tutara indirim oranı uygulandıktan sonra kalan tutar olan $[73.213,83 - (73.213,83 \times \%60,39)] = 29.000$ TL beyanname verme sınırına denk gelmektedir.

Öte yandan 2015 yılında elde edilen ve 29.000 TL'yi aşan eurobond faiz gelirlerinin yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

6. Devlet Tahvili ve Hazine Bonusu (TL cinsinden) Faiz Gelirlerinde Beyan Durumu:

01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilen devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirlerine %60,39 oranında indirim uygulandıktan sonra kalan tutar 29.000 TL'yi aşıyorsa elde edilen faiz gelirinin yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanı gerekmektedir.

01/01/2006 tarihinden sonra ihraç edilenlerde ise elde edilen faiz gelirlerinin yıllık beyanname ile beyanı söz konusu değildir.

01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilen dövize, altına veya başka bir değere endeksli devlet tahvili ve hazine bonusu faiz geliri 29.000.-TL'yi aşıyorsa yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanı gerekmektedir.

01/01/2006 tarihinden sonra ihraç edilen dövize, altına veya başka bir değere endeksli devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirinin tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilmeyecektir.

7. Kar Paylarının Vergilendirilmesi

Gerçek kişilerce, tam mükellef kurumlardan elde edilen ve Gelir Vergisi Kanunu uygulaması bakımından kar payı sayılan gelirler aşağıdaki gibidir:

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

- a) Her nev’i hisse senetlerinin kar payları,
- b) İştirak hisselerinden doğan kazançlar,
- c) Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları.

Tam mükellef kurumlardan elde edilen ve yukarıda sayılan kar paylarının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan tutar vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyana tabi başka gelirlerin bulunmaması halinde, vergiye tabi gelir 29.000 TL’yi aşıyor ise beyan edilecektir. Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kurum bünyesinde karın dağıtım aşamasında yapılan % 15 oranındaki vergi kesintisinin tamamı (istisnaya isabet eden kısım dahil) mahsup edilecek olup, mahsup sonrası kalan tutar genel hükümler çerçevesinde mükellefe red ve iade edilecektir.

Kurumların 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde ettikleri kazançlarını dağıtmaları halinde, gerçek kişilerce elde edilen bu kar payları, tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

01/01/1999 – 31/12/2002 tarihleri arasında sona eren hesap dönemlerine ilişkin olup, kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançlar ile Gelir Vergisi Kanununun Geçici 61 inci maddesi kapsamında vergi kesintisine tabi tutulmuş olan yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançların dağıtılması halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar paylarının net tutarına elde edilen kar payının 1/9’u eklendikten sonra bulunan tutarın yarısı vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyan edilen tutarın 1/5’lik kısmı hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Menkul Sermaye İratlarına ilişkin bildirim doldurulurken, sadece adi komandit şirketlerin komanditer ortakları, limited şirket ortakları ve anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi ortakları ödemiş oldukları Bağ-Kur primlerini elde edilen menkul sermaye iradı tutarıyla sınırlı olmak üzere indirebileceklerdir.

8. Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşlarının Elde Ettiği Menkul Sermaye İratlarının Beyanı

Çalışma veya oturma izni alarak altı aydan fazla bir süre yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları, Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar bakımından dar mükellefiyet esasında vergilendirilmektedir.

Dar mükellefiyet esasında vergilendirilecek vatandaşların Türkiye’de elde ettiği gelirin tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiş menkul sermaye iratlarından ibaret olması halinde beyanname verilmeyecektir.

Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları dahil dar mükellefiyete tabi olanlar, Türkiye’de elde ettikleri vergi kesintisine tabi tutulmamış menkul sermaye iratlarının tamamını, elde etme

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

tarihinden itibaren 15 gün içinde münferit beyanname ile bildirecek ve vergisini de aynı süre içerisinde ödeyeceklerdir.

Resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları tam mükellef sayılarak tam mükellefiyet esaslarına göre vergilendirilmektedirler.

Saygılarımızla,

Erdal SÖNMEZ & Bülent ERSAN
SİNERJİ Bağımsız Denetim
Danışmanlık ve Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.